



Kommunstyrelsen

Dnr KS-2024/00502
Diarietkod: 000

Yttrande över remiss av delbetänkande av skolsäkerhetsutredningen (SOU 2024:17) Skolor mot brott

Sollentuna kommun avstyrker flertalet av förslagen i delbetänkandet av skolsäkerhetsutredningen (SOU 2024:17) då det som utredningen avser att reglera kan hanteras inom ramen för befintlig lagstiftning (2010:800 skollagen). De förslag som kommunen ställer sig mer positiv till behöver i flera avseenden förtydligas för att skolorna ska kunna uppfylla dessa. Vissa förslag borde även kunna ligga inom skolans nuvarande uppdrag för att inte generera större administrativ arbetsbörda än nödvändigt. Nedan följer en redogörelse för Sollentuna kommuns inställning till utredningen och vill därmed föreslå följande förslag.

Brottsförebyggande arbete (5 a kap. 4 -7 §§ skollagen)

Sollentuna kommun avstyrker utredningens förslag gällande upprättandet av en plan för ett brottsförebyggande arbete. Kommunen anser att det vore mer effektivt att inkludera denna plan i nuvarande reglering. Verksamheterna genomför redan idag kartläggning och analys av respektive enhets behov av åtgärder för att förebygga och förhindra oönskade beteenden. Istället föreslås ett tydliggörande av nuvarande reglering i kapitel 5 och 6 i skollagen som reglerar trygghet samt åtgärder mot kränkande behandling. Därtill hade utredningens förslag gällande det brottsförebyggande arbetet inneburit en ökad arbetsbörda på framförallt rektor, som sannolikt blir nämndens delegat att fatta beslut om detta.

Förslagen i utredningen kommer även att kräva ytterligare specialistkompetens inom de olika verksamheterna. Sollentuna kommun har en säkerhetssamordnare inom utbildningskontoret med sådan kompetens, men detta bedöms inte vara tillräcklig för att förse alla kommunala verksamheter i kommunen med det stöd som de kommer vara i behov av om utredningens förslag träder i kraft. Kommunens verksamheter kommer att behöva ökad kompetens och resurs och utredningen behandlar i nuläget inte detta behov. Därtill avstyrker kommunen utredningens förslag gällande ändring av samtliga läroplaner då dagens utbildning inom skolväsendet redan innefattar detta i 1 kap. 4 § första stycket i skollagen, samt under läroplanernas avsnitt 1.



Sollentuna

Beredskap och kompetens för att hantera våldssituationer (5 a kap 8 -9 §§ skollagen)

Sollentuna kommun bedömer att de kommunala verksamheterna redan har utarbetat en plan för beredskap och kompetens utifrån befintlig reglering. Kommunen anser därför att förslaget ska avstyrkas mot bakgrund av att arbetet idag sker inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Kommunen ställer sig däremot positiv till att Skolverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Polismyndigheter får i uppdrag att utarbeta en vägledning för skolors arbete för att säkerställa en beredskapsplan för att hantera allvarliga våldssituationer. Fortsättningsvis tillstyrker kommunen utredningens förslag om att stärka samverkan mellan skolorna och Polismyndigheten på lokal nivå samt att förbättra uppföljning, analys och intern kommunikation om planerade och/eller avvärdade skolattacker.

Däremot anser kommunen att det bör omfatta mer än oro för skolattacker, och därtill inkludera ökade uppgifter i individärenden från Polismyndigheten för att på så sätt möjliggöra bättre förutsättningar för att arbeta brottsförebyggande. Genom att skolor får en bättre förberedelse och kunskap om både dömda elever och elever misstänkta för brott kan skolan vidta förebyggande och stödjande insatser för den aktuella eleven samt säkerställa en bättre arbetsmiljö för alla i skolans verksamhet. Sekretess mellan olika myndigheter innebär att skolorna i många fall saknar kunskap om exempelvis socialtjänsten har vidtagit några insatser. Gymnasieskolan har en särskild svårighet att ha beredskap speciellt i de fall där de har elever från ett större geografiskt område då det är vanligt med gymnasiesamverkan mellan kommuner och regioner. Polismyndighetens skyldighet att samarbeta med skolan bör mot denna bakgrund förtydligas.

Sollentuna kommun ser även ett behov av en ökad samverkan med socialtjänsten och regionen (psykiatri) som i vissa avseenden kan vara än mer angeläget än samverkan med Polismyndigheten. Vid situationer där skolverksamheter har behövt stöd av kommunens säkerhetssamordnare på grund av oro för en elevs agerande har det funnits behov av extern utredning av barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Det hade i dessa fall varit önskvärt om BUP och socialtjänsten inkluderats tidigare i samverkan med skolan med hänvisning till elevens bästa.

Tillträde till verksamhetens område (5 a kap. 10 skollagen)

Sollentuna kommun bedömer att denna reglering redan omfattas under existerande lagstiftning, och att utredningens förslag därför avstyrks. Verksamheterna har i dagsläget utarbetade rutiner för hur personal ska bemöta obehöriga personer samt hur besök kan ske inom verksamheten. Kommunen vill även uppmärksamma att alla verksamheter skiljer sig åt både i storlek samt utformning, och det bör därför vara upp till varje enhet att avgöra vilka åtgärder som behöver vidtas för att hindra att obehöriga kommer in på skolverksamhetens område.



Sollentuna

Däremot tillstyrker Sollentuna kommun utredningens förslag avseende att Skolverket bör få ett uppdrag att ta fram en vägledning för hur förskolor, skolor samt fritidshem kan arbeta för att begränsa obehöriga personers tillträde till förskole- och skolområdet. Kommunen förutsätter dock att Skolverket får möjlighet att samverka med Polismyndigheten i aktuell fråga.

Undersökning av väskor och andra föremål (5 a kap. 11 – 14 §§ skollagen)

Sollentuna kommun anser att förslaget riskerar att inte leda till önskvärda resultat på grund av att det endast avser en i förväg bestämd dag, som dessutom aviseras innan på grund av att eleverna ska ha en skälig tid att rätta sig efter beslutet. Därtill anser kommunen att förslaget i sin helhet är oproportionerligt med anledning av att misstanke mot en eller några elever drabbar alla elever. Finns det misstanke om att det förvaras otillåtna föremål eller substanser i skolans lokaler kontaktar skolpersonal elevens vårdnadshavare och vid behov Polismyndigheten. Kommunen betonar vikten av att skolan upplevs som trygg och säker för elever, och utredningens förslag riskerar att motverka denna trygghet.

Skulle förslaget bli aktuellt bör det i sådant fall avse mer än en (1) dag för att ge den effekt som utredningen önskar uppnå. Ytterligare medskick från kommunen är att den personal som ska utföra aktuellt uppdrag kommer att behöva kompetensutveckling, eftersom att aktuellt uppdrag inte ligger inom ramen för skolans nuvarande myndighetsutövning samt utifrån vad aktuell personal anställts för att utföra för arbetsuppgifter.

Misstanke om brott (5 a kap. 15 § skollagen)

Sollentuna kommunen avstyrker utredningens förslag om att skolorna ska polisanmäla *alla* brott inom ramen för skolans verksamhet som elever misstänks ha begått oavsett brottets dignitet/allvarlighetsgrad. Om lagstiftaren önskar reglera att elever ska polisanmälas, i fall det sker vid skolan eller fritidshemmet i samband med verksamheten, bedömer kommunen att det i sådant fall endast ska vara utifrån avgränsningen som regleras i 31 § LUL, det vill säga ett brott för vilket det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år eller om den unge äventyrar sin hälsa eller utveckling, eller om brottet kan utgöras ett led i en upprepad brottslighet. Kommunens uppfattning är att skolorna i nuläget polisanmäler allvarligare brott, det vill säga sådana brott där det är föreskrivet minst ett års fängelse. Däremot finns det en viss osäkerhet om exakt vad som bör polisanmälas, och detta bedöms kunna utvecklas i utredningens förslag.

I Sollentuna kommun finns det en god samverkan mellan skolorna, kommunens säkerhetssamordnare inom utbildningskontoret samt kommunpolisen. I denna samverkan diskuteras bland annat vad som bör polisanmälas och/eller ska anmälas till socialnämnden enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) då skolpersonalen ofta



Sollentuna

hamnar i svåra ställningstaganden där man ska väga för- och nackdelar mot varandra. Mot denna bakgrund föreslår därför Sollentuna kommun att det istället för utredningens förslag tas fram en tydlig vägledning för när skolor bör/ska göra en polisanmälan och/eller göra en orosanmälan till socialnämnden.